

עקספרעס

Adres redakcji i administracji Radom, Żeromskiego 5 6 września 1933 r. ראדאם מיטוואך פ' תבא מו' אלוך תרצ"ג

געהיימע אריספארשונגס-קאמיטע

געגעז די איי-רעוויזיאניסטעז נאמינירט געווארעז דורכ'ן א. ק. שטורמישע דעבאטע איבער'ן אבמאך מיט דייטשלאנד

פריער זענען — זאלן רובאשנאן, ברוך צוקערמאן, יוסף שפרינצאק (אויספיר-פאר), דר. מאסינאן, דר. רופאיווען (אלגעמיינע צייטונגס-), דר. נחום טאלרמאן (אויספיר-פאר), דר. פארשטיין (מזרחי) און מאיר גראסמאן (יהודענע-פארטיי).

אין פריערדיגע פון אקטאבער-קאמיטעט אין ארין איד א פארשטעלער פון מזרחי און פון דער יודענע-פארטיי, אויב אז מ'ווייזט דעם פריער-זידים פערבלייבן בלויז די רעוויזיאניסטען.

די רעוויזיאניסטען פון דער ארבייט פון די פאלעסטינא-קאמיטעט, אויך ארום דעם ענין האבן זיך ענטוויקעלט א שטורמישע דעבאטע, בעת וועלכער די אפגאוי-יאגעלע פארטייען האבן זיך ארויסגעזאגט געווען איבערלאזען די ענטוויקעלונג אין דער פאלעסטינא-קאמיטעט-פראגע דער צייטונגס-קאמיטעט, עקסטרעמיות, מחמת דעם האבן דער א. ק. בשלשלאפען בעאוויפער-פראגע דער עקסטרעמיות אויסגעארבייטען און דערנאך פארזושטעלען דעם א. ק. א פארשלאג וועגען רעוויזיען די פראגע פון דער פערמיניקא-פען-פריילינג.

פראג (י"א) די זיצונג פון צייטונגס-קאמיטעט, וואס האבן זיך אָנגעהויבען נעכטען אין אָרעדע, איז געווען זעהר א שטורמישע און האבן זיך פערצויגען ביז 4 א זייער פארמאגן אלע דריי אָנגעלעגענהייטען, וועלכע דער א. ק. איז צוגעטרעטען צו בעפראכטען, האָבען געגעבען נענט געלעגנהייט פאר זעהר היצונג דעבאטע. אין הסכם מיט'ן בעשלוס פון צייטונגס-קאמיטעט קאָנ-גרעס איז דער א. ק. צוגעטרעטען אויף זיין ער-שמער זיצונג צו בעפראכטען די פראגע וועגען דעם לעגירען קיין א"י אָנ'אייספארשונגס-קאמיטעט, וואָס זאל זיך בעקענען מיט דער טעטיגקייט פון דער רעוויזיאניסטישער פארטיי אין א"י.

געמענט די באיקאט = קאמפערענץ אין זשענעווע איבער 100 דעלעגאטען פון 24 לענדער

זשענעווע 5 (י"א-מעלעטער) היינט נ. מ. האבן זיך אין זאל צענטראל געשענען די אלוועלט-ליכט באיקאט-קאמפערענץ. עס זענען רעפארעטע-פירט איבער 100 דעלעגאטען פון 24 לענדער. א שאַרפע ערשטגעטרעטע האבן געהאלטען, ראבי

זשענעווע 5 (י"א-מעלעטער) היינט נ. מ. האבן זיך אין זאל צענטראל געשענען די אלוועלט-ליכט באיקאט-קאמפערענץ. עס זענען רעפארעטע-פירט איבער 100 דעלעגאטען פון 24 לענדער. א שאַרפע ערשטגעטרעטע האבן געהאלטען, ראבי

לסוף איז דער א. ק. צוגעטרעטען צו בעפראכטען די פראגע וועגען רעוויזיען די פאלעסטינא-קאמיטעט, אויך ארום דעם ענין האבן זיך ענטוויקעלט א שטורמישע דעבאטע, בעת וועלכער די אפגאוי-יאגעלע פארטייען האבן זיך ארויסגעזאגט געווען איבערלאזען די ענטוויקעלונג אין דער פאלעסטינא-קאמיטעט-פראגע דער צייטונגס-קאמיטעט, עקסטרעמיות, מחמת דעם האבן דער א. ק. בשלשלאפען בעאוויפער-פראגע דער עקסטרעמיות אויסגעארבייטען און דערנאך פארזושטעלען דעם א. ק. א פארשלאג וועגען רעוויזיען די פראגע פון דער פערמיניקא-פען-פריילינג.

פראג (י"א) די זיצונג פון צייטונגס-קאמיטעט, וואס האבן זיך אָנגעהויבען נעכטען אין אָרעדע, איז געווען זעהר א שטורמישע און האבן זיך פערצויגען ביז 4 א זייער פארמאגן אלע דריי אָנגעלעגענהייטען, וועלכע דער א. ק. איז צוגעטרעטען צו בעפראכטען, האָבען געגעבען נענט געלעגנהייט פאר זעהר היצונג דעבאטע. אין הסכם מיט'ן בעשלוס פון צייטונגס-קאמיטעט קאָנ-גרעס איז דער א. ק. צוגעטרעטען אויף זיין ער-שמער זיצונג צו בעפראכטען די פראגע וועגען דעם לעגירען קיין א"י אָנ'אייספארשונגס-קאמיטעט, וואָס זאל זיך בעקענען מיט דער טעטיגקייט פון דער רעוויזיאניסטישער פארטיי אין א"י.

מארגעז - א דעקלעט וועגעז אנ'איבערליבער הלואה

וואָס אלע אַנדערע מלוכה-פארטען זיי וועלען ווע-רען אויסגעשריבען נאָכגעמילד, ווי די אַקציעס פון באַנק פאַלסקי, די איינשרייבונגען אויף דער ניישר הלואה וועלען זיך אַנטהויבען אין מיטען חודש, און וועלען הוישרן צוויי וואָכען.

מאָרגעז, דעם 7-טען ר. ה. וועט ערשיינען א דעקלעט פון מלוכה-פריערדיגע וועגען ארויסלאָזען אַנ'איבערליכע מלוכה-הלואה. דער פראָצעס-פּאַס פון דער הלואה וועט זיין זעקס-זיבען. דער עמיס-יע-קארט איז 93 פאר 100 די אַפּליקאציעס פון דער ניישר הלואה וועלען האָבען דעם זעלבען ווערט,

לסוף איז דער א. ק. צוגעטרעטען צו בעפראכטען די פראגע וועגען רעוויזיען די פאלעסטינא-קאמיטעט, אויך ארום דעם ענין האבן זיך ענטוויקעלט א שטורמישע דעבאטע, בעת וועלכער די אפגאוי-יאגעלע פארטייען האבן זיך ארויסגעזאגט געווען איבערלאזען די ענטוויקעלונג אין דער פאלעסטינא-קאמיטעט-פראגע דער צייטונגס-קאמיטעט, עקסטרעמיות, מחמת דעם האבן דער א. ק. בשלשלאפען בעאוויפער-פראגע דער עקסטרעמיות אויסגעארבייטען און דערנאך פארזושטעלען דעם א. ק. א פארשלאג וועגען רעוויזיען די פראגע פון דער פערמיניקא-פען-פריילינג.

פראג (י"א) די זיצונג פון צייטונגס-קאמיטעט, וואס האבן זיך אָנגעהויבען נעכטען אין אָרעדע, איז געווען זעהר א שטורמישע און האבן זיך פערצויגען ביז 4 א זייער פארמאגן אלע דריי אָנגעלעגענהייטען, וועלכע דער א. ק. איז צוגעטרעטען צו בעפראכטען, האָבען געגעבען נענט געלעגנהייט פאר זעהר היצונג דעבאטע. אין הסכם מיט'ן בעשלוס פון צייטונגס-קאמיטעט קאָנ-גרעס איז דער א. ק. צוגעטרעטען אויף זיין ער-שמער זיצונג צו בעפראכטען די פראגע וועגען דעם לעגירען קיין א"י אָנ'אייספארשונגס-קאמיטעט, וואָס זאל זיך בעקענען מיט דער טעטיגקייט פון דער רעוויזיאניסטישער פארטיי אין א"י.

די פערטיידיגער פון קאבריער פראצעס פאדערן איבערצושיקען דעם ענין אין א געוועהנליכען געריכט

מזן געוואָרען אַ בעשלוס נישט צו אַנטווערן פאַר'ן אַברויסען מזרח-געביטען פון פּוילען. קיין שום לאַקאָלע גרופע האָבן נישט געקאָנט האַנדלען גע-גען אַט דעם בעשלוס.

מזן געוואָרען אַ בעשלוס נישט צו אַנטווערן פאַר'ן אַברויסען מזרח-געביטען פון פּוילען. קיין שום לאַקאָלע גרופע האָבן נישט געקאָנט האַנדלען גע-גען אַט דעם בעשלוס.

מזן געוואָרען אַ בעשלוס נישט צו אַנטווערן פאַר'ן אַברויסען מזרח-געביטען פון פּוילען. קיין שום לאַקאָלע גרופע האָבן נישט געקאָנט האַנדלען גע-גען אַט דעם בעשלוס.

מזן געוואָרען אַ בעשלוס נישט צו אַנטווערן פאַר'ן אַברויסען מזרח-געביטען פון פּוילען. קיין שום לאַקאָלע גרופע האָבן נישט געקאָנט האַנדלען גע-גען אַט דעם בעשלוס.

פראקוראר פאדערט פרישע עקספערטן פראצעס ווערט ווידער איבערגעדיסט

קאַברין 5 (מעלעטער) היינט האָבען זיך פער-שפרייט ידיעות, אז קיין קאַברין איז אָנגעקומען דער בריסקער וואָלעוואַרע, פאַרשפּיטע-פאַרשפּיטע עס זענען אויך אָנגעקומען ספּעציעלע שליחים פון

קאַברין 5 (מעלעטער) היינט האָבען זיך פער-שפרייט ידיעות, אז קיין קאַברין איז אָנגעקומען דער בריסקער וואָלעוואַרע, פאַרשפּיטע-פאַרשפּיטע עס זענען אויך אָנגעקומען ספּעציעלע שליחים פון

קאַברין 5 (מעלעטער) היינט האָבען זיך פער-שפרייט ידיעות, אז קיין קאַברין איז אָנגעקומען דער בריסקער וואָלעוואַרע, פאַרשפּיטע-פאַרשפּיטע עס זענען אויך אָנגעקומען ספּעציעלע שליחים פון

קאַברין 5 (מעלעטער) היינט האָבען זיך פער-שפרייט ידיעות, אז קיין קאַברין איז אָנגעקומען דער בריסקער וואָלעוואַרע, פאַרשפּיטע-פאַרשפּיטע עס זענען אויך אָנגעקומען ספּעציעלע שליחים פון

46-יגעהריגע יודישע פרוי, א מאמע פון 4 הינדלער שפרינגט פון 4-טען שטאק אווערט דער'הרגעט

תל געוואָרען, די וואוינען אויף דער מוואַראַ האָבן מען פּערקויפט און האָבן פאַר-פאַלק האָבן זיך צו-זאַמען מיט זייערע 4 קינדער אַריינגעצויגען אין איין קלייט צימערל אויף פּאַוואַ 64.

תל געוואָרען, די וואוינען אויף דער מוואַראַ האָבן מען פּערקויפט און האָבן פאַר-פאַלק האָבן זיך צו-זאַמען מיט זייערע 4 קינדער אַריינגעצויגען אין איין קלייט צימערל אויף פּאַוואַ 64.

תל געוואָרען, די וואוינען אויף דער מוואַראַ האָבן מען פּערקויפט און האָבן פאַר-פאַלק האָבן זיך צו-זאַמען מיט זייערע 4 קינדער אַריינגעצויגען אין איין קלייט צימערל אויף פּאַוואַ 64.

תל געוואָרען, די וואוינען אויף דער מוואַראַ האָבן מען פּערקויפט און האָבן פאַר-פאַלק האָבן זיך צו-זאַמען מיט זייערע 4 קינדער אַריינגעצויגען אין איין קלייט צימערל אויף פּאַוואַ 64.

וויזער א טראמוואי-פארפאך מיט א יונגעל

געבען טויער איין געוואונען עטלעך 22 אין ארויס-געשאלטן פון א טראמוואי און בעקומען שווערע וואונדערן דער 12-יאהריגער יעקב השולמאן (נאָ) וואָוינענדיק 18. ער איז אַבנעמיהרס געוואָרען אין שפיטאל „רוי-עוואס“.

מערקווידיגע געשיכטע מיט א גנבהשען „אריי“

זי האט ער ערמארדעט, אדער בלויז בענגבעט?

מדה אין דער גנבה און פערלאנגט מען זאל איהם בעשטראפן. דאנען דער פראקטוראָר גלויבט, אז דער אַנ-געקלאָנטער האָט די גנבה געדינט אויסגעפיהרט

דער מת האט נישט געשאסען דאס האט געהוירן דער אויטאמאטישער רעוואלוער

לכהחילה האָט מען געשיינט — ווילר ווייסט, וואָס דאָ קומט פאַר: אפשר שיכט עס נאָך דער טויטער...

פרובירט און שכינים זענען נענטער ציקאָפּענס פון דעם געכמען נעשטאָרבענעם יאָן ראָזשניעוויכסי אויף מיעזשענאָ 4.

פלוסיגע געשלעגנען צווישען טרעגער

לכהחילה האָט מען געשיינט — ווילר ווייסט, וואָס דאָ קומט פאַר: אפשר שיכט עס נאָך דער טויטער... ערשט אין א ווילע שלעכטער האָט זיך ארויס-געוויזען א פשוט'ע זאָך, ווי דהיינו: דעם נעשטאָרבענעם זעהן, ס'פּעטאָן ראָזשי-ניעוויכסי האָט זיך אויפגעוויזען, כדי עפעס איי-פּ צוהויבען פון דער פאַרלאָגע, איז איהם בעט פּיעשה ארויסגעפאלען פון טאַש זיין אויטאָמאָטישער רע-וואָלוער וואָס ער האָט ביי זיך געהאַט און אָנגעהוי-בען צו שיסען...

פלוסיגע געשלעגנען צווישען טרעגער
פלוזים האָבען זיך דערהערט עטליכע שאַסען און — א נעשטי פון איינער פון זוי אבלי-פּרייטען מאָריאָ זאָרעמפּסטאָ.

זיי אזוי דער קאסע=ברעכער שלום ווארם איז ארויס פון תפיסה

א קאסער און אויסגערופען דעם נאָמען פון עפעס אַנאַרעסטאַנט, וועלכען מען איז געגאַנגען בע-פּרויען. אַפּנים, אָ וואָרם האָט זיך מיט יענעם פּרי-הער פּיערשטענדיג, וויל ער, וואָרם, האָט זיך אָב-גערופען, איז ארויס און קאָריאָר, האָט גענומען דעם בשפּייאונגס-דאָקומענט און זיך רודיג פּיער-לאָזט די תּפּיסה. איצט ווכט מען איהם ארום.

פון לעמבערגער תּפּיסה איז געכמען אַנטלאָ-פּען דער אַרעסטאַנט שלום וואָרם אויף אַר אַנאַר-געלען און. וואָרם איז געווען אַ קאַסע-ברעכער און און ערשט מיט עטליכע טעג צוריק אַרעסטירט גע-וואָרען. אַנטלאָפּען איז ער אויף פּאַלעסטרען אַפּון 6 אָווער האָט דער תּפּיסה-וועקטער געעפענט

זיי ארויס דער קאסע=ברעכער שלום ווארם איז ארויס פון תפיסה די מלאכה...

דען און נישט האַנדלען מיט זיי. זונטאָג ביימאָ האָט מען ביי דער קירכע געשיינט סאַסען העק-אויפּרופען געגען יודען. עס איז שוין דעראַנגען אַזוי ווייס, אז מען הויבט אָן צו בעפאַלען יודישע פּאַרבייגעהער און מען דעקלאָרט זיי קלעפּ.

זיי ארויס דער קאסע=ברעכער שלום ווארם איז ארויס פון תפיסה
פון לעמבערגער תּפּיסה איז געכמען אַנטלאָ-פּען דער אַרעסטאַנט שלום וואָרם אויף אַר אַנאַר-געלען און. וואָרם איז געווען אַ קאַסע-ברעכער און און ערשט מיט עטליכע טעג צוריק אַרעסטירט גע-וואָרען. אַנטלאָפּען איז ער אויף פּאַלעסטרען אַפּון 6 אָווער האָט דער תּפּיסה-וועקטער געעפענט

דער „גענעראל“ דוד ריינהאלד לאזט פון זיך ווידער הערען ער הייסט א פולקאווינער זיך שפעלען צום ראפארט און ער טאנעט סאלא אין „אריי“

אין א גענעראל-סערד, „פּאַוויס“ זיך. דערווייל איז נאָך דוד ריינהאלד אויף דער פּריי.

דער גענעראל שטוענעט נאָרענדיק אַרעסטירט, דוד ריינהאלד, וועלכער נעשט-ארום אין א גענעראל-סערד, האָט ווידער אָנגעהויבען קאַזען פון זיך הערען.

א פייערונג פאר רעליגיעזע קינדער

עס פרנס ריבא, פּרנס אייזענבערג, ר' הערצל ראָ-פּאַפּאַרט, ר' לוי יצחק טויב און אלימלך דאַטאַוו. דער מחנך עטינגער האָט פאַר דער ערשטער גרופּע פון 40 קינדער געהאַלטען אַ פּאַרמאַר-ווע-גען דער בעדייטונג פון די ימים הנוראים. ה' פּאַטאַווטש האָט גערעדט וועגען דער בע-דייטונג פון דער רעליגיעזער קינדער פון יום-טוב.

זונטאָג אין אָווער האָט די חוג-געזעלשאַפּט „הורב“ געפּיערט די עפענונג פון די רעליגיעזע למודים און אָווער-קורסען פאַר די יודישע יונג-לעך, וואָס לערנען זיך אין די פּאַוועשנע שולען. די פייערונג איז פּאַרעקומען אין ניי-געלעפענ-טען לאָקאַל אויף מילא 15. דער פּרעזידענט-מיט-גליד פון „הורב“ עפענט די פייערונג מיט אַלער-קלערדיג וועגען די צילען פון דער געזעלשאַפּט און פּערבעט און פּערוידען די אַרמאַדאַקטישע מנהל.

BAR „ALA MINUTE“
שוו. כשיכחא 43 (געבען מארשאַלעקאָוסקא) טעל. 341-43
מעלדעט די ג. קאַנסומענטען, אָ פון היינט אָן ווערט ארויסגעגעבען מיטאָ:ען פון 4 שפּיזען מיט פּיש צו 2 זל.
אויבער-ברויט פון 3 שפּיזען — צו 160
אלע שפּיזען פון בופּעט הייסע און קאַלטע ביליגער געוואָרען. אכטונג אָפּן אַרמ און אַרויכפּערסוויר: וויין, שנאַפּע, קאַ-ניאַכען און ליכערען צו קאַמערענע-פּרייען.

לעצטע מענ! היינט פאפולערע פארשמעלינג פרייען פון 49 גר. מנחם רובינ מאזמענש און פאטער

Dr. I. Milejkowski
(ZŁOTA 25) tel. 721-30
הייט-הער און ווענערישע נעמט אָן יערען מאַג פון 12 ביז 1½ נאַכמיטאַג אין דער לעטט מיטעל
פאלעוויקי 29
פון פּוילען זיי אַרץ-ישוראל שיכט אירע זאכען נאָר דורך N. Adelberg, Warszawa Nowolipki 16 די איינציג געזענדיקע קעמפּעדיע, האָט געזיגט אַביראַץ אין אַרץ-שאַל און ערלעדיגט יעדע וואָך וואָנענען פּיליג, טענעל און געזיכערט. ענגעלישע פּערוואַנען קלענע פּערידיען ביי 1000 זאַלעס אַ סאַנאַט אונטערזיכעניש ערביימל T-wo Bankowe w Grodnie, Hoowera 9

טעאטער „NOWOŚCI“ ביעראנסקא 5
די 10-טע וואָך היינט דינעטאָג 9 זעהן פּאַפּולערע פּר-יען פון 30 גר. לויפן און מישה גערמאַן מאמע און שטייע-אין דעם גרעסטען העלט-טלאָנער גילטעטען אין טעאטער קאַסע. לעזט דעם מאָרגענונגען אַנטאָן א ספרטינ פאַר דעם ווערשטער פּובליקאָם. אכטונג דינעטאָג דעם 12-טען ד. מ. נאָר אין מאָל „די יידישע מאמע“

יודישע טעאטער-סטודיע „יונג טינאַטער“
אין גינען פייערליכע עפנונג פון נייעם אייגענעם לאקאל אויף דלוגצ 19 מיט „פרופע טאנענעאפּי“ פּיטיס אין די הייטערדיגע אַנאַסען

סכארא
היינט 9.15 צום 75 מאָל
ר. שושנה מאריס לאמפע, אלעקס שטיין דער אורפיינל
פּרויען פון בילטען נישט גענעכערט פון 49 גר. אין קאַסע פון טעאטער פון 11-2 אין 5 ג. מ.
KOEDUKACYJNA PWSZECHNA SZKOŁA PRYWATNA ZOFIJA BROJDO
Dzielnia 20, II piętro m. 26-27.
Kancelarja przyjmuje zapisy dzieci od 6 lat w godz. 10-14.
UWAGA: nauki religijno-judaistyczne od pierwszego roku nauczania O-lata miesięczna 15 zł.

טויזענדער הימפערטארנים האבען צו פער- דאנהען זייער לעבען א יודישע דאקטאר

די קאריערע פון דר. אלעקסאנדער מארמארע וועלכער איז צו זיך יאהר געווארען א מיטגליד פון עהרע- לעגיאן פאר זיינע סערומס געגען שווינדרוכט איז פערגיפטונג פון הימפערטארנים. - ער איז געווען דער פריינד פון דר. הערצל און נאךדי

דער מעדיצינישער וויסנשאפט. בעזונדערס האט
ער זיך פאר אייגענע ערשט מיט דער באקאנטער
לאנגע, וועלכע האט דעמאלט געהאלטען אין פולען
בליהען. ער האט פערשעפענליכט א ווערק וועגען
פאקטעריאלאגיע, וואס האט ארויסגעוואפען א
שמאקען איבערעם אין דער מעדיצינישער וועלט,
נישט נאר אין עסטרייך. דער פערשטער פאקט-
ער פאקטער אין פראנקרייך האט זיך דאן געהער-
פעהאייבערעסירט מיט חנם יוגען געלערנטען.
מארמארע האט געהאפט צו פקוקען דעם פאקט-
טען פון אנטוויקעלונג פון דעם מעדיצינישען פא-
קטעס אין ווען. אבער צוליב דעם, וואס ער
האט זיך אויסגעצויגן פון ערקלערט אלס יוד, איז
פאר איהם דער צומרום צו דעם פאקטען געווען
פערמאכט ביי יענע פעהינגען אין ווען.

איינע איז שטיל פעהערט געווארען אויף דעם
וויסען בית-עולם באניע אין פארן דער אנדערשען
פון דר. אלעקסאנדער מארמארע וצו זיין צעהני-
מען יאהרצייט. מען האט געוואלט פעהרענדיגען
דעם צעהנמען יאהרצייט אין א מאניפעסטאציע
אויפגערישען דר. מארמארע וועגן דער יעדע
פעהערטען פיהרער, וועלכער איז געווען דער יעדע
פער פון דער צייטמישער בעוועגונג אין פראנק-
רייך. עס איז אויך צוגעפעהרעטען געווארען א
פיערליכע אקציע פאר אנטוויקעלונג פון דער
אלטע פארזען צייטגעמען האבען זיך געטיילט
מיט זייערע עראנדערטען וועגען הערצל און מאר-
מארע.

דער נייער דור קען בכלל נישט דר. מארמארע
העלן. ער האט נישט איבערגעלעבט נאך זיך קיין
צווייטען שטימען, אין דער געזונט פון זיין
ניחם האט מען איהם נישט אפגעגעבען האט געהי-
רניג פעהרעטען אר.ט. אין דער איצט, ביי זיין
צעהנמען יאהרצייט, צו הערענדיגען דעם כריימען
הערוי פון די ווישע לעזער אין דער גארער וועלט,
ווער דר. מארמארע איז געווען און וואס ער האט
אויפגעמאךט.

דייענמ דעם "יודישען קוריער"

דער מעדיצינישער וויסנשאפט. בעזונדערס האט
ער זיך פאר אייגענע ערשט מיט דער באקאנטער
לאנגע, וועלכע האט דעמאלט געהאלטען אין פולען
בליהען. ער האט פערשעפענליכט א ווערק וועגען
פאקטעריאלאגיע, וואס האט ארויסגעוואפען א
שמאקען איבערעם אין דער מעדיצינישער וועלט,
נישט נאר אין עסטרייך. דער פערשטער פאקט-
ער פאקטער אין פראנקרייך האט זיך דאן געהער-
פעהאייבערעסירט מיט חנם יוגען געלערנטען.
מארמארע האט געהאפט צו פקוקען דעם פאקט-
טען פון אנטוויקעלונג פון דעם מעדיצינישען פא-
קטעס אין ווען. אבער צוליב דעם, וואס ער
האט זיך אויסגעצויגן פון ערקלערט אלס יוד, איז
פאר איהם דער צומרום צו דעם פאקטען געווען
פערמאכט ביי יענע פעהינגען אין ווען.

איינע איז שטיל פעהערט געווארען אויף דעם
וויסען בית-עולם באניע אין פארן דער אנדערשען
פון דר. אלעקסאנדער מארמארע וצו זיין צעהני-
מען יאהרצייט. מען האט געוואלט פעהרענדיגען
דעם צעהנמען יאהרצייט אין א מאניפעסטאציע
אויפגערישען דר. מארמארע וועגן דער יעדע
פעהערטען פיהרער, וועלכער איז געווען דער יעדע
פער פון דער צייטמישער בעוועגונג אין פראנק-
רייך. עס איז אויך צוגעפעהרעטען געווארען א
פיערליכע אקציע פאר אנטוויקעלונג פון דער
אלטע פארזען צייטגעמען האבען זיך געטיילט
מיט זייערע עראנדערטען וועגען הערצל און מאר-
מארע.

דער נייער דור קען בכלל נישט דר. מארמארע
העלן. ער האט נישט איבערגעלעבט נאך זיך קיין
צווייטען שטימען, אין דער געזונט פון זיין
ניחם האט מען איהם נישט אפגעגעבען האט געהי-
רניג פעהרעטען אר.ט. אין דער איצט, ביי זיין
צעהנמען יאהרצייט, צו הערענדיגען דעם כריימען
הערוי פון די ווישע לעזער אין דער גארער וועלט,
ווער דר. מארמארע איז געווען און וואס ער האט
אויפגעמאךט.

דער נייער דור קען בכלל נישט דר. מארמארע
העלן. ער האט נישט איבערגעלעבט נאך זיך קיין
צווייטען שטימען, אין דער געזונט פון זיין
ניחם האט מען איהם נישט אפגעגעבען האט געהי-
רניג פעהרעטען אר.ט. אין דער איצט, ביי זיין
צעהנמען יאהרצייט, צו הערענדיגען דעם כריימען
הערוי פון די ווישע לעזער אין דער גארער וועלט,
ווער דר. מארמארע איז געווען און וואס ער האט
אויפגעמאךט.

דייענמ דעם "יודישען קוריער"

דייענמ דעם "יודישען קוריער" — וואסער ברויכט מען האבען צו די פיש.
האט פיוועל זיך פעהרענדיגען:
— געווען אין בית-המדרש און אריינגעקומט אין א ספר.
האט די רביצין גענומען א מילדערן טאן:
— ברענג אריין וואסער. זשאלעווע נישט. וועסט שפעטער
אריינקוקען אין א ספר.
האט ער פרום צוגעמאכט די אויגען און גענומען זוכען די
קובלעס. ער האט זיך געמאכט זיי נישט געפונען, כדי ער זאל הא-
בען די מענליכקייט אראפצוקוקען אויף דער פארהאלטען און בעקט
קען די נאקעטע פיס פון די דינסט-טוילעך.
— נא דיו שוין די עמערס, נא! — האט די עמערע קעבן
זיי צוגעשטארט צו איהם.
ער איז ארויס אין פינגערען הויף און זיין מה איז געווען פיל
מיט שלעכטע משהכות. ער האט געוואלט עמליכע פאך ווייבער
פיס, פערשידענע פיס פון פערשידענע מוידען. אלע לאקען זיי איהם
אבער אומגעזעהענען לאקען איהם ספעלעס, דעם ספעהושים מאכט
שערס פיס.
האט ער געבליקט אין דער פינגערען נאכט אריין און נאך-
נישט געהער געוועזען זיי נאקעטע פיס. עס האט איהם געלאכט אין
די אויערן כמעטע צוזאם:
"שפעטער, שפעטער, געבען וואסער."
האט הארץ זיינס איז געווען פיל מיט שרעק. האט הארץ זיינס
איז געווען פיל מיט הארה און מיט אונטערע ווילדע אויבפעלדישע
פערלאנגען, אז עס האט גענומען ביי איהם לאפען א צאן-אין-אין
צאן.
האט ער אנטעשעפט פולע קובלעס מיט וואסער און זיך גע-
גוילט מיט זיי אין קיך אריין.
ער האט ווידער געוואלט זעהען כמעטע נאקעטע פיס און זיי
פרייסען מיט די אויגען.
און ווען ער איז אריין אין קיך און אוועקגעפילט האט וואסער,
האט ער זיך פעהרענדיגען אין א ווינקעל בלומערשט באהווען.
די קיך האט זיך ביסלעכווייז אנטהויען און געווען. די מו-
דען האבען געקריגען פערפלאמטע פנימ'ער און גלאנציע געווען. פון
זייערע ברודיע האלקעס און פערפעטע הערר האט זיך געפראגען
א מאיאכער קיך-רויט, אבער פיוועל האט האט נישט געפיהלט און
נישט געוועזען. ער האט בלויז געוועזען נאקעטע פיס מיט ברויט
צעפלאנענע סאליעס.
די דינסטע האבען זיך שלעכט אנטהויען פיהלען. פיוועל
אנטווענעהיים האט זיי קעמפירט, האט זיך אייגע אנטהויען בונט
סעווען:
— וואס געהט ער נישט ארויס? מען קען זיך האב נישט
ריהרען.
האט איהם סמעט פערטוירגט:
— זאל ער שפעטען. מיט וועט פאך הארפען געהן נאך וואסער.
זי האט דאס ספעציעל געזאגט, כדי ער זאל נישט אוועקגעהן.
זי האט געפיהלט אז מיט איהר צעפלאנענע פיס רייצט זי איהם און
דאס האט זי געוואלט.

די ראדאמער יודען = פראגע

קלאס.

אט אזוי, ה"ה רעדאקטארען פון „עקס-פרעס דניא“ דארף מען ענטפערען לעזער אויף בריעף, וועגען דער לעזונג פון דער יודען-פראגע אין פוילען.

Quis.

בערעכטיגונג. מיר זענען בירגער צוגלייך מיט אלע. מיר טראגען דעם מלוכה-לאסט צוזאמען מיט אנדערע בירגער פון דער פוילישער רעפובליק. עס טארען נישט זיין קיין בירגער פון ערשטער און צווייטער

שטיל שוויגען, זעהנדיג ווי יודען פערנעמען הויכע אמטער... נון, מען מוז ליארמען! מען טאר נישט בלייבען שטיל! אבער נישט איהר „זאאליגישע אנטווערטיגען“! מיר דארפען פאדערען אמת'ע און פאקטישע גלייכ-

אין „עקספרעס דניא“ האט איינער פון די צייטונג-לעזער צוטעשיקט א בריעף, אין וועלכען ער בעריהרט די „יודישע פראגע“ בין אונז אין שטאט. די רעדאקציע האט דעם בריעף נישט אבגעדרוקט, און פער-ענטפערט זיך, פארוואס זי האט אזוי גע-טוהן. נישט צוליב דער מורא פאר קאנ-פסקאטע, נאר צוליב דעם, וואס די „זאאלי-גישע“ שנהא צו יודען האלט נישט אויס די מינדעסטע קריטיק.

די זשורנאליסטישע „עטיה“

פון ראדאמער „טיימס-רעדאקטאר“

האנדלונג פון דעם לעצטען.

ווי אזוי זאל מען אנרופען אז מין האנדלונג פון אייער זייט, ה' „טיימס-רעדאק-טאר“? איהר האט, ווייזט אויס, פערגעסען אין א מינוט פון היסטערישען אנפאל, אז אזא ארט לומפיגע קאנקורענץ, איז נישט נור נישט ערלייבט פון מאראלישען שטאנדפונקט, נאר איז אין בפירושער סתירה מיט שטראף-קאדעקס וועלכער לויטעט:

„ווער עס גיט אויף נישט קיין ריכטי-גע ידעיות וועגען אן אונטערנעמונג, וועל-כע קענען ווירקען אבשטויסענד אויף קלי-ענטען — אונטערלייגט א שטראף ביז 6 וואכען ארעסט און א געלד-שטראף ביז 12000 ז'“.

(ד.ז. אוסט. 101 פאר. 880)

מיט אייער גאנצער האנדלונג צווינגט איהר אונז, דעם ענין איבערצוגעבען אין גע-ריכט און איבערצורייסען די ווייטערדיגע פא-לעמיק מיט אייך, וועלכע איז ביז יעצט גע-ווען גענוג בעלעהרענד פאר אונזערע לעזער צום אורטיילען דעם ווערט פון אועלכע טיפען ווי איהר זענט. ווייטערדיגע פאלעמיק קאנט איהר, אויב איהר ווילט דורכאויס, פיהרען מיט אונזער אדוואקאט פון וועלכען איהר וועט בעקומען די געהעריגע בעשולדיגונגס-מא-טיווען

פערלאג

ראדאמער עקספרעס

א מוטער מיט 2 קינדער פערסמ'ט מיט גאז

טערמאן האט פעסטגעשטעלט, אז די קינדער זענען טויט. די פרוי לעכאוויץ איז אבגע-פיהרט געווארען אין שפיטאל, וואו זי איז נאך נישט געקומען צום בעוואוסטויין. איהר מאן איז יעצט אויף מאנעווערעס און זייסט גארנישט וועגען דעם אומגליק. דער דאזיגער פאל האט ארויס-גערופען א ערשיטערענדען איינדרוק אין שטאט.

עס איז כאראקטעריסטיש, אז דאס זע-נען די ערשטע קרבנות פון גאז-פערזיגונג אין ראדאם.

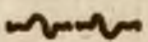

קינארעפערטואר

APOLLO — זיין האהייט אדיוטאנט
CZARY — מאסקעס פון ד"ר פו-מאן-טשו
ZNICZ — דאס שוויגענדע מויל

אפטייק-דיזשור

היינטיגע נאכט דיזשורירט די אפטייק
בדווינסקי זשעראמסקי 57

געגאנגען. נאכ'ן אויפברעכען די טהיר, האבען די שכנים בעמערקט, אז די פרוי פון שערזשאנט ליגט פער'חלש'ט אין בעט און נעבען איהר ליגען אין די בעטלעך איהרע פער'חלש'טע 2 קינדער פון 9 און 11 יאהר. דאס צימער איז געווען פול מיט גאז. דער ארויסגערופענער דאקטאר טאכ-

נעכטען איז אין דעם אפיצירען-הויז פון 72-טען פיעכאטע-פולק געשעהן א טרא-גישער פאל, וואס האט געקאסט דאס לעבען פון 2 קינדער. שוין באלד אין דער פריה האבען די שכנים בעמערקט, דאס אין דער דירה פון שערזשאנט לעכאוויץ איז עפעס געשעהן, ווייל א גאנצען טאג איז קיינער נישט ארויס-

סענסאציאנעלער פראצעס פונם זוהן פון בעקאנטען ראדאמער לעדער-סוחר ראובן גליקשטיין

צו שיקען געלד און איהם אהיימגענומען. דא האט ער ווייטער געפיהרט דאס זעלבע לע-בען. ער האט געפעלשט וועקסלען פון זיין פאטער. דער פאטער האט א לאנגע צייט אויסגעקויפט זיינע וועקסלען און צום סוף אויפגעהערט, און די זאך איז דערגעגאנגען צו דער פראקוראטור. חוץ איהם ווערען בע-שולדיגט נאך 2 פון זיינע חברים, וועלכע האבען איהם צוגעהאלפען אין דער וועקסעל-אפערע.

היינט קומט פאר אין היגען קרייז-גע-ריכט דער לאנג-ערווארטעטער פראצעס פון נפתלי גליקשטיין, זוהן פון בעקאנטען לעדער-סוחר, ראובן גליקשטיין, וועלכער ווערט בע-שולדיגט אין פעלשען וועקסלען פון זיין פא-טער. מיט דעם געלד האט ער געפיהרט א פערשווענדעריש לעבען מיט דער אזוי גער-פענער „גאלדענער יוגענד“, אין טאנץ-קאקאלן און קאוויארניעס. אין פארוז האט ער, אנשטאט זיך צו לערנען מוזיק, דאס געלד פערברויכט פער-שווענדעריש. דער פאטער האט אויפגעהערט

די יודישע פראגע איז א צו-ערנסטע, אז מען זאל זי לעזען אויף אזא האדקאלען אופן, ווי מען האט עס געמאכט אין „היטלער-לאגד“. און דעם לעזער, וועלכער קען נישט זעהן א פאר יודען אויף געוויסע אמטער אין ראדאם, ענטפערט די רעדאקציע די ווער-טער: „מיר ווילען אייך אויפמערקזאם מאכען אויף איין זאך — נעמליך, אויף די אינטער-נאציאנאלע פאליטיק אין בעצוג צו מינדער-הייטס-ענינים“.

דאס איז דער ענטפער פון דער דע-דאקציע אויף א בריעף, אין וועלכען מען פערדיגט „זאאליגישען“ אנטווערטיגן און וואו מען זאגט, אז אין ראדאם איז דא צו-פיעל נישט-אריער, אנשטאט ארויסצוגעהן פון שטאנדפונקט פון יודישער גלייכבערעכטיגונג, אלס בירגער פון דער פוילישער מלוכה, זאגט מען, מ'טאר נישט, עס וועט שאדען ברענגען אונזער אינטערנאציאנאלע פאליטיק. לעזען די יודען פראגע אויפ'ן אופן אל-היטלער האלט נישט אויס קיין קריטיק. וועגען אמת'ע גלייכבערעכטיגונג פון די יו-דען אין פוילען דערמאנט נישט די צייטונג, אלס לעזונג פון דעם פראבלעם, בלייבט נאר שוויגען, ווייל אזוי וועט זיין אמבעסטען... עס וועט נישט ברענגען קיין שאדען אונזער אינטערנאציאנאלער פאליטיק

די רעדאקציע ענטפערט נישט דעם לעזער אויף דער טענה, אז אין ראדאם זע-נען פארהאן יודען אויף מלוכה'ישע אמטער. מ'שטיינט געזאגט פארהאנען... ואלען זיי, זי וואס קלערען עהנליך און אועלכע זענען גע-וויס דא, א קלער טוהן וועגען דער לאגע פון די יודישע מאסען. ואלען זיי נעהען אין די יודישע קווארטאלען כדי צו זעהן דעם עלענד און הונגער. פארוואס וויל מען נישט בעמערקען דאס, וואס הונדערטער פראפעס-א-נעלע יודישע אינטעליגענטען געפונען זיך ארבייטסלאז, כאטש עס וואקירען פון צייט צו צייט פאסטענס אין פערשידענע אמטער. פארוואס זענען די פראקטישע פאקולטעטען אויף די פיילישע הויכשולען געשלאסען פאר יודען? עס עגויסטירט שוין אין א סך צוויי-גען פונם פוילישען מלוכה-לעבען א „נומע-רוס נוללוס“, און דא קומט אן „אריער“ און קען נישט אויסהאלטען, וואס אייניגע יודען, יחידי סגולה זענען אויף מלוכה-פאסטענס. ער שרייט אים מיט פאטאס: „ווי קען מען

Kino „APOLLO“
wyświetla wielkie arcydzieło p. t.
Adjutant jego Wysokości
z Władzą Burjanem
Ceny wszystkich miejsc — 49 gr.
— za wyjątkiem łóż —

אמבעסטען וואשט און פארבט די כעמישע פראלניע
M. CICHON
רווינסקא 23, זשעראמסקי 27, סלאוואצקי 25
פרובירט און איבערצייגט אייך!